

Т. В. Костенко

здобувач

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

zauich.natk@mail.ru

Науковий керівник – Лузан П. Г.

доктор педагогічних наук, професор

ТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ МАЙБУТНЬОГО ТЕХНІКА-МЕХАНІКА: ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИ ФЕНОМЕНУ

У державних освітніх документах [1; 2] визначено, що метою сучасної освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності, вказано на необхідність розвитку творчих здібностей студентів, формування у майбутніх аграрників умінь і навичок самореалізації. Варто підкреслити, що підготувати сучасного техника-механіка є досить складною і клопіткою справою. Адже вони мають ґрунтовно володіти теоретичними знаннями поряд із здатностями уміло застосовувати ці знання у різних виробничих ситуаціях з метою отримання високих результатів праці. Творча самореалізація фахівця є визначальною умовою його успішної професійної діяльності, зокрема, технічної. Саме від якості творчої діяльності інженерно-технічних фахівців-аграрників залежить, в цілому, виробництво продукції рослинництва, тваринництва та її переробка.

Проблема формування творчих здатностей особистості висвітлена у фундаментальних працях вітчизняних та зарубіжних учених, зокрема: Г. Альтшуллера, П. Алексєєвої, В. Амелюківа, В. Белікова, Б. Гершунського, Дж.Дьюї, Д. Боговлявської, Л. Виготського, Дж. Гілфорда, В.Зайончика, Г. Костюка, С. Максимової, В.Сидоренка, А. Брушлинського, О. Леонтьєва, М.Турова та ін.

Однак, слід зазначити, що у сучасній науковій літературі відсутня єдність думок учених щодо суті творчості як наукового феномена поряд з чисельними спробами схарактеризувати це багатоаспектне явище. Будь-яке нове визначення розкриває нову межу творчості, наближаючи до глибинних, істинних знань цього складного явища. Творчість тлумачиться як продукт, діяльність, засіб, процес тощо. Найчастіше учені при визначенні творчості притримуються таких родових понять, як: діяльність, стан, процес, аспект, форма казуальності, функція свідомості, функція особливого органу, дар Божий, особлива форма ірраціональності. Будь-яке нове визначення розкриває нову межу творчості, наближаючи до глибинних, істинних знань цього складного явища.

Наведене положення говорить про те, що у структурі особистісного потенціалу фахівця, зокрема техника-механіка, є, поряд з творчим потенціалом, інші групи властивостей і якостей (рис. 1.), які забезпечують можливість йому (фахівцю) бути суб'єктом професійної діяльності, зокрема: 1) професійні знання, уміння, навички, якості, що обумовлюють професійну компетентність фахівця (кваліфікаційний потенціал); 2) креативні здібності, що виявляються у творчих рисах професійної діяльності (творчий потенціал); 3) інтелектуальні, пізнавальні здібності (освітній потенціал); 4) працездатність (психофізіологічний потенціал); 5) здатність до співробітництва, готовність до роботи в команді, володіння комунікативними якостями (комунікативний потенціал); 6) ціннісно-мотиваційна сфера, основними показниками якої є потреби, почуття, цінності, переконання, ідеали, риси характеру, прагнення розвивати творчі здібності (моральний потенціал)[3].

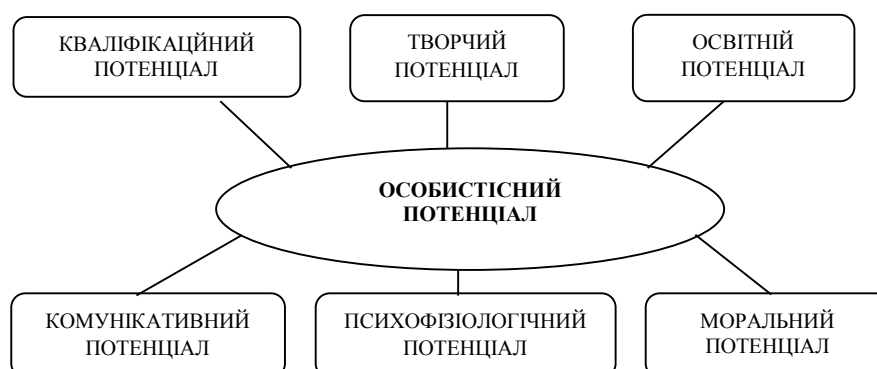

Рис. 1. Складові особистісного потенціалу

Слід зазначити, що не зважаючи на різноманітність напрямів вивчення творчого потенціалу, більшість дослідників переконані у тому, що творчі здатності, як і інші особистісно-психологічні властивості людини, піддаються розвитку. Ефективність творчого процесу залежить від певних факторів

(правові і моральні норми, вимоги людини до самої себе, її інтелект, задатки тощо), а також від тих, що створюються для реалізації творчого потенціалу особистості.

На основі аналізу підходів учених щодо вивчення творчих можливостей людини, характерні ознаки (рисни) творчого потенціалу пов'язуємо з такими положеннями:

- це властивість особистості, що має інтегрований характер, внутрішній ресурс людини щодо розв'язання нестандартних завдань;
- здатність виконувати творчу діяльність, органічно притаманна кожній людині;
- творчий потенціал як міра можливостей людини здійснювати творчу діяльність крім здатності, характеризується готовністю до творчого самоздійснення (потреби, мотиви, ціннісні орієнтації);
- феномен має системний характер, володіє усіма атрибутами цілеспрямованої системи, що саморозвивається, самоорганізується;
- ядром творчого потенціалу є здатність особистості створювати оригінальне, нове, що ґрунтується на методологічних знаннях.

Таким чином, у нашому дослідженні творчий потенціал майбутнього техника-механіка визначаємо як інтегративну властивість особистості, органічно притаманну кожній людині як внутрішній ресурс, системна здатність і готовність виконання творчої технічної діяльності через актуалізацію процесів творчої самореалізації засобами методологічного знання.

Література

1. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи / [під заг. ред. О.В.Овчарук]. – К.: «К.І.С.», 2004. – 112 с.
2. Концепція розвитку професійної освіти і навчання в Україні (2010–2020 рр.) / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : Національна рамка кваліфікацій. Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>
3. Глотова Г. А. Творческая одаренность личности. Проблемы и методы исследования / Г.А. Глотова. – Екатеринбург, 1992.

Анотація. Костенко Т.В. Творчий потенціал майбутнього техника-механіка: особливості структури феномену. Узагальнено окремі особливості структури творчого потенціалу студентів агротехнічного коледжу, визначено характерні ознаки цього феномену.

Ключові слова: творчий потенціал, студент, творча діяльність, здатність, фахівець.

Аннотация. Костенко Т.В. Творческий потенциал будущего техника-механика: особенности структуры феномена. Обобщены отдельные особенности структуры творческого потенциала студентов агротехнического колледжа, определены характерные признаки этого феномена.

Ключевые слова: творческий потенциал, студент, творческая деятельность, способность, специалист.

Summary. Kostenko T.V. The Creative potential of the future technician-mechanics: features of the structure of the phenomenon. Summarises certain features of the structure of the creative potential of students of agrotechnical college identified the characteristics of the phenomenon.

Key words: creativity, students, creativity, ability, specialist.

О. І. Матяш

доктор педагогічних наук, доцент

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м. Вінниця

matyash_27@mail.ru

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТЬОГО ВЧИТЕЛЯ МАТЕМАТИКИ

Сучасні психологи (Р. Вердербер, Н. І. Сарджвеладзе, І. В. Вачков, М. М. Нечаєв, С. Д. Максименко, В. А. Семиченко, В. О. Соловієнко та ін.) акцентують увагу на тому, що нині, розуміючи закономірну зміну цілей загальної та професійної освіти, важливо вносити суттєві корективи в завдання, зміст, форми і методи навчання та виховання. В студіях авторів обґрунтовано, що знання як сучасного випускника школи, так і випускника університету, закономірно мають бути фундаментальними і системними, бо тільки через системне бачення процесів і явищ можна якісно прогнозувати напрями розвитку власної пізнавальної діяльності. Більшість науковців нині сходяться в тому, що базовою характеристикою